

Opinia
Prezesa Agencji Oceny Technologii Medycznych
nr 1/2011 z dnia [REDACTED].
o projekcie programu zdrowotnego
„Profilaktyka raka płuc na terenie województwa [REDACTED]”

Po zapoznaniu się z opinią Rady Konsultacyjnej uważam, że projekt programu zdrowotnego „Profilaktyka raka płuca na terenie województwa [REDACTED]”, realizowany przez Zarząd Województwa [REDACTED], dotyczy istotnego problemu zdrowotnego, jednakże wyrażam wiele wątpliwości odnośnie przedstawionego projektu m.in.:

- bezwzględne korzyści ze stosowania badania tomograficznego w badaniach przesiewowych są nadal niepotwierdzone i nie ma zgody ekspertów na temat jego przydatności, dlatego nie można go obecnie zalecać jako badania przesiewowego;
- w przypadku badania tomografem komputerowym (TK) istnieje wysokie prawdopodobieństwo otrzymania wyniku fałszywie-dodatniego, co pociąga za sobą dalszą, niepotrzebną i kosztowną diagnostykę oraz wywołuje dyskomfort psychiczny u pacjenta. W programie brakuje informacji odnośnie skierowania na dalszą diagnostykę bądź leczenie,
- w przypadku uzyskania dodatniego wyniku badania;
- każdy program zdrowotny wymaga monitorowania jego skuteczności;
- w/g programu adresatami części edukacyjnej jest młodzież powyżej 20 roku życia. Wydaje się, że programem edukacyjnym powinna być objęta młodzież w znacznie młodszy wieku (np. od 12 roku życia).

Dostępne dowody naukowe dotyczące badań przesiewowych w kierunku raka płuca wskazują brak przydatności badania płwociny oraz zdjęcia rentgenowskiego klatki piersiowej w tym wskazaniu. W przypadku tomografii komputerowej (TK), zdania są podzielone. Brak jest danych wskazujących na wpływ programów przesiewowych wykorzystujących TK na poprawę przeżywalności pacjentów z rakiem płuca. Anglosaskie wytyczne nie rekomendują rutynowego stosowania TK w badaniach przesiewowych pacjentów bez objawów raka płuc. Natomiast w Szwecji, kraju o najniższej na świecie zapadalności i śmiertelności z powodu raka płuc, takie postępowanie jest standardem w odniesieniu do pacjentów z określonej grupy ryzyka. Polscy eksperci, na podstawie danych pochodzących z polskich badań, rekomendują wdrażanie programów przesiewowych wykorzystujących TK.

Projekt ocenianego programu zdrowotnego wskazuje, że jego podstawowym odbiorcą będą mieszkańcy województwa [REDACTED], osoby powyżej 50 roku życia, które w przeszłości paliły lub nadal palą papierosy. Podano również informację o akcji edukacyjnej dla młodzieży powyżej 20 roku życia, bliżej niezidentyfikowanych grup zawodowych oraz lekarzy rodzinnych. Informacja o programie ma dotrzeć do potencjalnych odbiorców za pomocą lokalnych mediów.

Projekt przewiduje badanie lekarskie i TK dla 500 pacjentów oraz konsultację po badaniu. Brak danych na temat dalszego postępowania z pacjentami u których wykryto nieprawidłowości w badaniu TK.

Niejasny jest sposób organizacji części edukacyjnej. Projekt nie zawiera informacji na temat sposobu organizacji, szczegółowej tematyki ani wymagań stawianych potencjalnym podmiotom przeprowadzającym takie szkolenia.

Program realizowany będzie przez Centrum Onkologii Ziemi ██████████, Zakład Rentgenodiagnostyki – Pracownia Tomografii Komputerowej. Badania w ramach programu będą wykonywane dwa razy w miesiącu – w soboty w godzinach 09⁰⁰ - 13⁰⁰. Program przewidziany jest dla całego Województwa ██████████, a prowadzony tylko w jednym ośrodku. Projekt nie przewiduje natomiast żadnych ułatwień w dotarciu do ośrodka pacjentów z miejsc oddalonych od Centrum Onkologii Ziemi ██████████, co może owocować nierównym dostępem pacjentów do programu.

Opis budżetu programu zawiera wiele nieścisłości. Jakkolwiek wydzielono koszty samych badań, akcji edukacyjnych i innych składowych programu, raportowany ogólny koszt programu – 329 tys. złotych jest wyższy niż środki zabezpieczone na ten cel w budżecie Województwa ██████████ – 200 tys. złotych. Brak danych na pochodzenie brakującej kwoty. Zwracają również uwagę wysokie koszty logistyczno – administracyjne jak i koszty samego badania TK, wyższe niż oferowane komercyjnie na rynku.

W projekcie programu nie przewidziano monitorowania efektów programu ani postępowania z pacjentami u których wykryto nieprawidłowości w badaniu TK. Projekt nie przewiduje również monitorowania części edukacyjnej programu.